

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri popoldne ter stane z izrednim prilogami ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gl. 6 60
 pol leta 6 „ 60 „ 3 30
 četrt leta 3 „ 40 „ 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravištvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitne naročnine se ne oziramo.

Ogledi in posilnice se računijo po petih vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po proštoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 1. kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. L. v. 10

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi nam; se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere se spadata v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vsoto 3 K 20 h ali gl. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunški ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu dola Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

„Narodno-radikalni“ akademiki proti „Triglavu“.

Stari, castiljivi „Triglav“ v Gradcu je razcepjen. Razcepili pa so ga — „akademiki narodno-radikalnega mišljenja“.

Kako se je ta reč vrsila, se razvidi najbolje iz pripisanega nam članka akadem. društva „Triglav“ v Gradcu. Članek se glasi:

Akademikom narodno-radikalnega mišljenja v odgovor!

Akademiki narodno-radikalnega mišljenja naglašajo v svoji izjavi potrebo sloge, zlasti med Slovenci v tujni ter povdarjajo s tem, da so bili za slogo tudi v društvu „Triglav“. Koliko to odgovarja resnici, naj posname slovenska javnost iz tega, da je neki zastopnik narodno-radikalnih akademikov (ki so delovali takrat se skrito) že od začetka bil prepričan, da se mora „Triglav“ razcepiti, kar je ponovno izrazil in kar imamo potrjeno i pismeno i ustmeno, in da je deloval tudi v tem zmislu. Ker pa je njegov namen postal prehitro znan in ker so bili njegovi somišljeniki mnenja, da se ni prišel čas, ko se lahko opusti ribarstvo v kalni vodi ter se nastopa odkrito, so zrtvovali svojega somišljenika, ki je prehitro izdal njih nakane. Oni sami pa so se iz tega ne-ljubega položaja izvili s tem, da so trdili, da jih ni identificirati z dotičnim gospodom; veliko njih ga je celo izkjučilo (ne vem, ali samo navidezno) iz svoje družbe ter i nadalje zasledovalo svoje cilje — kapada v priloge slogi! A, ko so se ob paznosti „starih Triglavov“ njihove nakane ponesrečile, so se sami najbolje razkrinkali s tem, da so sprejeli poprej zavrnjenega gospoda ne samo v svojo sredo temveč ga izvolili tudi v ustanovni odbor novega društva, da tukaj nadaljuje — složno, plodenosno pozitivno delo.

Ket vzrok svojega izstopa iz „Triglava“ navajajo gospodje pred vsem to, češ, da so se jim pri njihovem delovanju v znanstvenem klubu stavile zapreke, da se je večina trudila naravnost preprečiti vsako delovanje omenjenega kluba. Tudi sodbo o tej stvari prepuščamo slovenski javnosti. Če trdijo go-

spodje, da se je ustanovil ta klub po njihovem prizadevanju, je to notorična neresnica, katere namen je prozoren. Resnica je, da se je že od nekdaj predavalo v „Triglavu“ na občnih zborih o raznih aktualnih vprašanjih, da pa se je že pred leti v svrhu razbremenjenja občnih zborovanj ustanovil juridični klub, ki se je potem razširil v obče znanstveni klub. Torej gospodje, ne preveč pavovega perja! Gospodje so hoteli ta znanstveni klub letos zlorabljati v svoje namene, hoteli so ustanoviti po nekem znanem zgledu državo v državi, kar so kazala spčetka popolnoma tendenciozna predavanja v tem klubu. Naravno je, da se je ob priliki proračunske debate, kjer se je govorilo o splošnem stanju našega društva, nastopalo pred vsem zoper ta tendenciozna predavanja, nikakor pa ne zoper znanstveni klub kot tak. Od tistih dob so krenila predavanja na drug tir in od tistega časa se ni več nastopalo proti njim.

Po izstopu so stopili gospodje res v dogovor z odborom „Triglava“. A, z ozirom na njihove „skromne zahteve“ odgovarjamo, da sploh ni navada, da stavi oni, ki hoče vstopiti v kako društvo, kake pogoje. „Skromnost“ pa se označuje najbolje s tem, če povemo, da so zahtevali popolno kapitulacijo društva. Odbor je izjavil pred vsem, da ne more pripustiti, da se hoče uporabljati poslovnik v dosego strankarskih načel. Sicer pa so bili gospodje uljudno vabljeni k zopetnemu vstopu in ne odklonjeni.

Narodno-radikalni akademiki priznavajo sami, da ima društvo „Triglav“ vse lastnosti in vsa sredstva v dosego smotrov slovenskega akademika. Gotovo jih ima, a to le tako dolgo, dokler ostane „Triglav“ zvest svojemu geslu s široko podlago, svojim tradicijam, dokler se varuje v društvu, ki izključuje po svojih tradicijah le srednjeveške mračnijaške nazore, prostost osebnega mnenja. Proti izožitvi te širne podlage v podobi kakagega programa v javnosti smo nastopili kot ena falanga vsipristasi „starega Triglava“, ker smo prepričani, da je ta podlaga za vsako akademsko društvo edino pravilna z ozirom na to, da se

ravno za časa akademskih študij najbolj čistijo, utrjujejo nazori, ki ostanejo potem merodajni za življenje. „Triglav“ sprejema po svojem geslu in po svojih tradicijah v svojo sredo vse akademike naprednega mišljenja vseh nijans. Glede tega in dejanskega stanja v „Triglavu“, če ga motrimo skozi objektivno lupo, trdimo, da med izstopivšimi članovi in nami ni principijalnih nasprotstev, kajti se sedaj se nahajajo v „Triglavu“ članovi istega mišljenja z izstopivšimi.

Končno se omenjamo, da števila 35 podpisov pod izjavo narodno radikalnih akademikov ni identificirati s številom izstopivših članov, ker jih je izstopilo 25. Za odbor: Cand. phil. Janko Masten, tč. predsednik, iur. Milko Krajnc, tč. tajnik.

V „Omladini“ čitamo: „Novo akad. društvo v Gradcu. Narodno radikalno dijaštvo si snuje v Gradcu svoje ognjišče. Stori to v silobranu. Bilo je vedno mnenja, da pomeni pri malem številu slovenskih akademikov v Gradcu vsako cepljenje slabitev in da je v „Triglavu“ prostor za vse neklekikalno dijaštvo. Hotelo je društvu v mirnim delom, s klubi in predavanji dati notranje vsebine. A varalo se je. Liberalci so jih iztirali iz društva. Sredstva, ki so se rabila od strani večine, so take nravi, da se aramotna za krivce, zaiostna za vse Slovence. Mi jih danes zakrijemo s plaščem usmilenja. Radikalcem se je očitalo, da hočejo tradicije starodavnega „Triglava“ uničiti. Te tradicije so po mnenju sedanjega odbora kranjski liberalizem in menzuro. Zgodovina „Triglava“ pove, da to društvo ni bilo kranjsko-liberalno in da se ni sabljalo s Slovenci. To so nesrečni plagijati po obeh Savah: od dunajske so pobrali sedanji Triglavci liberalno strast, od ljubljanske po medslovenske kontrahaže. Ne glede na to, kako stališče kdo zavzema glede „castnih afer“, bi ga radi poznali, ki se ne smehlja, ko čuje vojdo „Triglava“ ob pritrjevanju liberalcev reči na občnem zboru: „Koliko se v „Triglavu“ dela, kažejo zlomljene sablje. Sabljanje uri duh in blaži(!) srce!“ — Gorke simpatije vsega radikalnega dijaštva spremljajo graške radikalce.

Naj jim po teskih bojih in grdih napadih zacvete novo življenje v mladem društvu v znamenju dela!

Odgovor na to se glasi:

Triglav „Omladini!“

Težavno in nehvaležno je borenje z nasprotnikom, ki se je že a priori postavil na stališče popolne negacije. Še tozja pa je naloga, nastopiti proti onemu, ki ne zavija samo dejstev, temveč ki se podaja naravnost na polje notorične neresnice. Kajti pod takimi pogoji je vsaka častna akademična polemika nemogoča, vrhu tega pa je jako težavno, se vzdrževati pri označenju takega početja temu primerno kakovosti v izrazih. Vkljub temu se hočemo po svojem dosegljanjem načelu stvarnosti, kolikor je možno, brzdati tudi v odgovoru na nepotrebno zabavljanje „Omladini“, ki skuša poprej vse oblatiti kakor omladiti.

Miroljubnost narodno radikalnih akademikov in njihovo delovanje v znanstvenom klubu „Triglavovem“ smo že označili v svojem odgovoru na njihovo izjavo. Kar se pa očita sedanjemu odboru kad. tehn. dr. „Triglav“, presega že vse meje dostojnosti, to more izliti v pero obžalovanja vredna nevednost vsled nepoznavanja razmer ali pa zakrknjena zlobnost. Mnenja smo, da je bilo za omladinskega dopisnika merodajno z adnje, kar že samo ob sebi označuje dovolj vrednost vsebine dotičnega članka, ker si ne moremo misliti, da bi akademik pisal in govoril o stvarih, o katerih ni poučen. Zlobnost slika sedanji odbor „Triglava“ in sedanje Triglavane kot krvočrneže, ki hlepe po krvi; kajti ne dvomimo, da je očetu omenjenega pamfleta, polnega premišljenega natolecevanja, dobro znano, da so ravno osebe, ki so v sedanjem odboru, preprečile marsikatero menzuro. Sicer pa vprašamo, na kateri strani (ali ne na narodno-radikalni?) pa je krivda, da se častna afera, ki mimo grede omenjeno, ni v nobeni zvezi s „Triglavom“ in ki jo ima dopisnik v mislih, ni resila mirnim potom? Da bi se pa v društvu „Triglav“ merilo delovanje po zlomljenih sabljah, to dosega že vrhunec natolecevanja. Ponavljamo se enkrat, da društvo „Triglav“ ne stoji in ne sme stati na izključno sablja-

Islandski ribič.

Pierre Loti.

Roman. Iz francoščine prevel Fran Šturm.

(Dalje.)

Jeden sam večer se je bil opil s svojimi rojaki, ker je tako navada: vrnili so se takrat v stanovanje v veliki gruči, držé se za roke in prepevaje, da je šlo vse skozi ušesa.

Neke nedelje je bil šel tudi v gledališče, na galerijo. Igrali so neko žaloigro; mornarji so se razburjali proti izdajalcu ter ga sprejeli vselej, kadar se je prikazal na odru, z glasnim „hu!“, da je završelo po gledališču kakor da je zatulil zahodni veter. Silvestru je bilo zelo vroče tu gori, pogrešal je zraka in prostora; ko je poskusil sleči jopič, je dobil ukor od nadzorujočega častnika. Na vse zadnje je zaspal.

Ko se je vrazil domov, je bilo že polnoči proč; srečal je nekaj že priletnih, zelo skrbno počesanih žensk, ki so hodile svojih sto korakov gor in dol po trotcarju.

— Čakaj no malo, lepi dečko, so mu prigovarjale z odurnimi, hripavimi glasovi.

Vedel je takoj, kaj hočejo; ni bil tako naiven, kakor bi si bil kdo mislil. Toda spomnil se je na svojo staro babico in na Marico Gaos, in šel je mimo z ironičnim nasmehom ter se samo zaničljivo ozrl nanje. Čuditi so se morale temu lepemu, mlademu mornarju, da se je mogel vzdržati:

— Ali si ga videla!... Varuj se, beži, moj sin! Beži hitro, da te ne pojémo!

In kričale so za njim še vse polno grdih psovk, ki so se pa izgubile v cestnem šumu nedeljskega večera.

V Brestu je živel tako kakor na Islandu, kakor na morju: ostal je čist. Toda drugi se niso norčevali iz njega, kajti bil je zelo močan, in to vzbujala pri mornarjih spoštovanje.

VI.

Nekega dne je bil poklican v pisarno njegove kompanije; tam so mu povedali, da je odločen za kitajsko vojno, da pojde s svojim polkom na Formoso!

Bal se je že dolgo, da pride tako, kajti čui je od onih, ki so brali časopise, da vojna tam dol še ni končana. Ob enem se mu je tudi povedalo, da se vsled nujnosti odhoda ne dovoli dopust, kakor po navadi, da se poslovje vojak v domovini: v petih dneh mora biti vsak pripravljen na odhod.

Polastila se ga je skrajna nemirnost: mikala ga je ta dolga, nepoznana pot, mikala ga je vojna: bilo pa mu je tudi težko vse zapustiti, in čutil je nejasno slutnjo, da se ne vrne nikdar več.

Tisoč stvarij je šumelo po njegovi glavi. Šumelo je tudi krog njega, v sobah vojašnice, kjer so prihajali in odhajali še drugi, ki so bili določeni za vojno.

In hitro je pisal svoji ubogi stari babici, hitro, s svinčnikom, sedé na tleh, osamljen, kakor v nemirnih sanjah, sredi med prihajanjem in odhajanjem in glasnim govorjenjem vseh teh mladeničev, ki so se odpravljali na odhod, kakor on...

VII.

— Malo stara je, njegova ljubica, so govorili dva dni pozneje njegovi tovariši ter gledali smeja se za njim; — pa nič ne de, videti je, da se vsejedno dobro razumeta.

Zabavali so se, ker so ga videli danes prvokrat, da se je izprehajal z žensko osebo po mestnih ulicah; vodil jo je za roko ter se sklanjal nad njo; gotovo jej je pravil same ljubeznivosti.

Bila je to majhna osebeca, še dovolj živahna, če si jo videl od zadaj; — imela je nekoliko kratko jopico, čisto moderno; majhen, rjav šal in veliko paimpolsko ruto na glavi.

Stiskala se je k njemu ter ga gledala vsa polna ljubezni.

— Malo stara je, njegova ljubica, res, malo stara! Ponavljali so si te besede, toda ne iz zlobnosti, saj so videli, da je to le dobra stara babica, ki je prišla z dežele...

... Prišla v naglici, vsa preplašena od te novice, da njen vnuk odide: — kajti ta kitajska vojna je pogoltnila že mnogo paimpolskih mornarjev.

Pobrala je svoje s trudom prihranjene novčiče, zavila v papir svojo lepo nedeljsko obleko in novo ruto ter se odpeljala v Brest, da ga vsaj še enkrat objame.

Šla je naravnost v vojašnico, povprašat po njem, toda adjutant njegove kompanije ga izprva ni hotel pustiti ven.

— Obrnite se do stotnika, dobra žena; glejte, prav sedaj prihaja mimo, morda dovoli.

skem stališču, da nikogar ni k sabljanju, da pa dovoljuje svojim člani, da se vadijo v crozju, kar se bo pojavilo v nekaterih nam nesprotnih akademikov godilo tudi v snujotem se društvu.

Kar se tiče „liberalne strasti Triglavcev“ (P1), naj bi se gospodje ohladili že poprej v svojih vrstah z radikalnim posedanjem po mrzlem kamenju, da bi ne bilo človeka strah, ko je zagledal pri zborovanjih njihove po strasti raztegnjene obraze. Po svojem gestu in svojih tradicijah imajo v „Triglavu“ zavetišče vsi akademiki naprednega mišljenja vseh nijans. Z ogortčenjem zavrača kot perfidno neresnico sedanji odbor predbacivanje, da je popustil to „Triglavovo“ načelo.

Z ozirom na „plašč usmiljenja“, s katerim se pokrivajo sredstva, ki so se rabila v „Triglavu“ pri „iztiranju“ takozvanih narodno-radikalnih akademikov, in ki so nemara spravila ves slovenski narod v nevarnost, pravimo: nikar ne slikajte hudiča na steno! Deca se z volkovi straši, ne pa akademiki!

„Omladini“ in njenemu dopisniku pa kličevo v spomin besede: „Govoriti (pisati) vedoma neresnico, je nečastno agitatno sredstvo“, besede, ki jih bremo v zadnji številki „Omladine“, stran 62. Saj menda ne soglašate z izrekom: Quod licet Jovi, non licet bovi! Upamo, da je dobilo v dopisu „Omladine“ izraz osebno mnenje pojedinca, ne pa celote izstopivših članov. Njemu velja tudi naš odgovor.

Za odbor:

Cand. phil. Janko Masten, iur. M. Krajnc,
tč. predsednik. tč. tajnik.

* * *

Za „Slovenijo“ „Triglav“! V „Sloveniji“ so „narodno radikalni“ dijaki provzročili izstop svobodomiselnih, v „Triglavu“ pa so se ločili „narodni radikalci“ od dijakov, ki se drže načel „Triglava“, ki je določen za vse akademike naprednega mišljenja vseh nijans. Pojav v Gradcu je veleznačilen za „narodno-radikalne“ akademike, ker so namenoma delali na to, da se izločijo iz „Triglava“. To je razcepljivo delo! Ako trdijo „narodni radikalci“, da so proti klerikalizmu, da se borijo za napredek, potem se pač ni treba oddaljevati od tovarišev enakih stremeljenj, čeprav je mogoče v kakem naziranju razlika med njimi. Malenkosti treba podrediti glavnemu cilju, in ta je, kakor pač čujemo dan na dan, pri narodno-radikalnih isti, kakor pri svobodomiselnih akademikih. Cepljenje škoduje ter bo imelo pri tej mladini, ko vstopi na delo v domovini, brez dvoma svoje posledice. Kot nevaren signum za narodno-radikalne velja to, da klerikalci kaj radi gledajo njihovo delovanje, posebno jim ugaja udrihanje po liberalcih! Saj jim s tem naravnost pomagajo v boju proti napredku in proti osvobojanju našega ljudstva izpod klerikalnega jarma... In pa tisto lju-

bimkanje „narodno-radikalnega“ dijastva s klerikalci, katero nam ni treba hoditi daleč gledat, postavlja v čudno luč vse „narodno radikalstvo“. Teorija in praksa se morata ujemati. Zadnji priobčeni članek iz „Omladine“ daje dobro direktivo za resnično delovanje v dobrem smislu — ali cepljenje v Gradcu nam daje čisto druge misli o „narodno-radikalnih“!

Sicer pa je bolje prej nego pozneje, da se spozna vsakega, kdo je in kaj je...

Tržaški škof — prijatelj Slovencev, ljubljen od Slovencev!

Dolgo časa se je vilo vprašanje, kdo bo nasledoval pokojnemu Šterku, možu blagega srca, ki je pa imel, žal, premalo energije, na škofjski stolici v Trstu. Slednjič so našli v Rimu Nemca Nagla ter ga poslali v Trst. Ker zna pač lasko a nobenega slovanskega jezika, so sleparili Slovence takrat, da mu dajo na stran pomožnega škofa, ki bo znal slovenski. Nagl je pač prišel, ali tistega obljubljenega pomožnega škofa za Slovence se sedaj ni in ga ne bo nikoli. Nagl je prišel ter pričel takoj svoje delovanje v smislu sistema, po tisti poti, katero mu je pripravljala merodajna laška duhovščina s proštom Petronijem na čelu. Lahki so zadovoljni z njim, in to pove vse. Laška politika stremi za tem, da se izžene iz vseh cerkva v tržaško-koperski škofiji, kjerkoli je v rabi, staroslovenščina kot bogoslužni jezik, in vrhutega odpravi tudi slovansko propovedovanje, sploh vsaka slovanska beseda, vsepovsodi, tudi tam, kjer bivajo sami Slovani! Radikalno vsi tako delo škof Flapp v Poreču — tržaški Nagl je stopil za njim. Storil je že marsikak korak, ki jasno priča, da nimajo Slovenci od njega nič dobrega pričakovati, kakor ne od Flappa. V Trstu nastavlja duhovnike, kakor hočejo Lahji, ako pride kaka depulacija iz zatiranih krajev, ga ni doma, proti Ricmanjcem pa je nastopil tako kruto, da dela vso čast inkviziciji. Z bajoneti in s silo je hotel te verne poštonjake prisiliti nazaj v jarem krivice, katero trpe stoletja, z grdo besedo jim je pretil v pastirskem listu, sploh nastopil proti njim kot človek brez srca, kot tiran, ki je vajen gledati pred seboj svoje podložnike v prahu in slepi pokorščini. Ako bi bila še v veljavi inkvizicija, tedaj bi bila ricmanjska vas že izumrla, kajti Vihing v Trstu bi jih bil dal natezati in moriti, da bi bilo veselje. Inkvizicijski duh preveča vse dosedanje njegovo nastopanje proti Ricmanjcem. Da bi mogel, zvjale bi se uboge žrtve pod mukami inkvizicije! — Svojo duhovščino je „panal“. Nastopil je škof strogo in odločno, vsi slovanski duhovniki molčijo in ubogajo, laški se smejejo in diktirajo, kako in kaj mora veljati v tržaško-koperski škofiji. Slovanska duhovščina se ga boji, in če se kateri duhovnik, ki ga še boli v srcu nekrščansko de-

lovanje iz Trsta, malce zgane, je hitro tu kruta Naglova roka, ki ga nauči, kaj je „obedientia canonica“. In ubogljivi so, ubogljivi! Na to stran je bil z delom hitro pri kraju, in z lahkoto si je napravil pot, na kateri ga srečavamo sedaj. Zato pa, ko je videl, kako lahko se da krotiti slovenske duhove, se je lotil Ricmanjcev s kruto roko. Hvala Bogu! naletel je na odločne slovenske moze, ki se nočejo kar slepo udati nemškemu okrutniku. Če bi ne bil storil škof Nagl nič drugega nego to, da je zavlekel ricmanjsko vprašanje ter poslal nad te mirne vernike celo oboroženo moč, zaslužil zaničevanje Slovencev.

Ali kaj vidimo? Tega moža hvalijo duhovniki tržaško-koperske škofije, in sicer tudi slovanski duhovniki, na vso moč: da je dober, da hoče Slovencev dobro, da naj se Ricmanjci pokorijo, pa bo vse prav, da treba višjega pastirja ubogati itd. Tako govorijo v pogovorih z inteligentnimi ljudmi, vrhu tega pa nam je znano, da v Istri slovanska duhovščina hvali škofa tudi nasproti ljudstvu. Če govoriš z razumnim seljakom, katerega boli v dušo, da se dela iz škofjskega ordinarijata tako protislovansko, ti da seveda prav, zraven pa pomenljivo dostavi, kako domači župnik brez primere hvali škofa! Gospodje citajo preveč „Slovenca“ in preveč pokorni so krivici iz Trsta. Ali če misli škof Nagl, da si pokori s takim narocenim hvalisanjem slovanske vernike, se najbrže vara. Ljudstvo utegne zapustiti škofa in njegove hlapčevske duhovnike!

Naravnost ostudno pa je hvalisanje po „Slovencu“, kadar škof kam pride ter spre govori par slovenskih stavkov, katere si s trudom zapomni. Takrat citamo dolg dopis v „Slovencu“ z vsklikom: glejte, naš premilostni je pridigal slovensko... kakor da bi bil govoril celo uro po slovensko. Grda komedija!

Najrše, najostudnejše pa je to, kar so storili „mladeniči“ na Brezjah. Poslali so tržaškemu škofu tako-le brzojavko: „Prijatelj Slovencev in ljubljenemu od Slovencev, premilostnemu škofu, pošilja 8000 slovenskih mladeničev in moze spoštljive pozdrave“. — To je pač vrhunec skandalov! Neodpustljivo klečeplastvo pred človekom, ki ni prijatelj Slovencev, marveč sovražnik, katerega ne ljubi v istini noben Slovenec v tržaško-koperski škofiji ne izven nje, pred človekom, ki je trda nemška duša, služabnik protislovenskega sistema. „Slovenski mladeniči“ mu pošiljajo „spostljive pozdrave“! — To pa se je moral Nagl smejeti v pest, ko mu je došla ta brzojavka! Ha, potem mu je lahko delati! Slovanska duhovščina se je pokazala s to brzojavko skrajno breznarodno, kajti ako bi imela kaj narodnega čuta v sebi, potem bi bila taka brzojavka nemogoča, pač pa bi bili poslali drugo, v kateri bi bili zahtevali pravice Slovanom v cerkvi (saj stojimo prav sedaj v

času, ko se pripravlja na t hem velika a'cija proti staroslovenskemu bogoslužju v tržaško-koperski škofiji.) Toda naši politikujoči duhovščini je vsak narodnostni boj deveta briga — narodnost je paganstvo, je učil Missia! — pač pa stoji na tem stališču, da se mora vse pokoriti vsa kemu škofu. Škof je, zato na kolena pred njim pa kloni tilnik — kljubu temu, če te obsipa vsaki dan s krivico! Nagl je škof, zato se ga mora častiti, in ker pase tudi slovenske ovčice, so ga proglasili celo za slovenskega škofa! To je skandal, da mu ga ni para. — Od vse „katoliške organizacije“ nimamo pričakovati drugega nego verski fanatizem, slepo pokorščino škofom in duhovščini pa nebržnost za vsako pravo narodno delo! Brzojavka na škofa Nagla govori jasno v tem pregledu. — Pričakujemo, da pošljejo prihodnjic tako brzojavko tudi škofu Flappu!

DOPISI.

iz koččanske županije. — (Dalje.)

„Bog tudi ne daj, da bi prišli prvaki naše n.prednjaske stranke na krmilo!“ Tako vsklika visokodušno za občinski blagor „vneti“ dopisnik. Bojazen vaša je skoraj opravičena, ker le tem potom bi se moglo razne nedostatke odpraviti ter marsikatero gnjilobo, ki kuži duh napredka in razvitka v občini. Kako da je z ničrednimi izjemami, razmeroma v duhu novodobnega napredka naša občina starokopitna, to nam ni potrebno posebno omenjati. V ozir predbacivanja nepoštee nakane o 14.000 kronah naši stranki, imamo dovolj vzroka iz vaše zgodovine, žalostnega spomina, soditi, da merite po lastnem braču. Ampak ne le stara, temveč tudi nova vaša zgodovina nas bistro pečuje, da za dobo zadnjih obč. volitev ste močno zboleli na zelo občutljivi bolezn, ki se imenuje „agitacijski stroški“. Zato pe se ne morete ločiti na nikak način od zdravnika, ki se imenuje „obč. denarnica“. Vemo, da nikoder in nikdo vam ne more pripisati za to bolezen recepta, nego le oni vaš nad vse priljubljeni zdravnik. Kakor pa kažejo različni pojavi vaše agitacijske bolezni, bi stalo to ozdravljenje ne le 14.000 kronic, ampak nad 20.000 svetlih kronic.

Vaša skopost je med nami v obce znana, in radi tega ni pričakovati, da bi vi iz lastnega zpa tako ogromno svoto v svrhu ozdravljenja vaše agitacijske bolezni trosili, pač pa bi le po stari vam prirojeni navadi skušali v to svrhu zajemati iz obč. blagajne. 20.000 kronic je pač lepo stevilo, in to stevilo ima ono smolo, katera tako trdno drži vašega ljubljenca, g. dopisnik, za županski stol. To ljudsko govoricu opravičujejo različni slučaj. Še ni dolgo od tega, kakor se nam je povedalo od strani verodostojne osebe in kar smo že v lanskih dopisih poudarjali, kar pa ste vi na običajen način

(Dalje v prilogi.)

Res je stopila k njemu, in dal se je omečiti.

— Recite Moanu, naj se preobleče, je ukazal.

In Moan je bil z dvema korakoma čez stopnice ter se oblekel po mestno, — babica pa je pokazala adjutantu za hrbtno obraz, kakoršnih menda ni mnogo videl.

Ko se je nato vrnil v svoji promenadni obleki, se je začudila, da se jej je zdel tako lep: njegova črna brada, ki si jo je bil dal postriči, je bila špičasta, kakor so jih nosili mornarji tisto leto; njegova bela, nabrana srajca je bila lepo zlikana, in krog čepice so mu frleli dolgi trakovi, pretkani z zlatimi „mački.“

Za trenutek se jej je zazdelo, da vidi svojega sina Petra, ki je bil pred dvajsetimi leti tudi mornar, in pri spominu na ves ta dolgi čas, ki je bil že za njo, na svoje drage mrtve, jej je padla senca žalosti v dušo.

Ali to je hitro minilo; odšla sta, roko v roki, vesela, da sta bila skupaj; — in takrat so ju videli njegovi tovariši in jo v šali imenovali njegovo „malo staro ljubico.“

Peljala ga je na kosilo v dobro gostilno, ki so jo imeli v najemu neki ljudje iz Paimpola, in kjer ni bilo prav drago. Potem sta se izprehajala po mestu ter si ogledovala lepe izložbe. In nič ni bilo tako zabavno kakor dogodbice, ki jih je izumela babica za svojega vnuka, samo da se je smejal; govorila pa je v bretonskem, paimpolskem narečju, tako da niso mogli drugi ljudje razumeti.

VIII.

Ostala je tri dni pri njem; bili so to veseli, praznični dnevi, dnevi milosti, a težila jih je vendar temna, neznana bodočnost.

Slednjič pa se je vendar morala vrniti v Ploubazlanec. S svojim denarjem je bila pri kraju. In Sil-

vester je moral čez dva dni na ladjo, in na večer pred odhodom so mornarji vedno strogo zaprti v stonovanjih. (To se zdi na prvi pogled nekoliko barbarsko, ali je potrebno, ker se mornarji prav radi kaj spraskajo, predno odidejo na vojno.)

O! ta poslednji dan!... Zaman se je trudila in iskala po svoji ubogi glavi, da bi povedala kaj smešnega svojemu vnuku. Ničesar ni našla, ne, samo solze so jej silile v oči, in vzdihljaji so jej prihajali vsak trenutek v grlo. Objemala se ga je tesno za roko ter mu priporočala tisoč stvari. In tudi njemu je sililo na jok. Končno sta stopila še v cerkev, da skupno pomolita.

Z večernim vlakom se je odpeljala. Iz varčnosti sta šla peš na kolodvor; Silvester je nesel njeno potno škatljo ter podpiral babico s svojo krepko roko, na katero se je naslanjala z vso svojo težo. Utrujena je bila, uboga starica, utrujena; nič več ni mogla od prevelikega napora zadnjih treh ali štirih dnij. Njen hrbet je bil sedaj čisto upognjen pod rjavim šalom, nič več ni imela moči, da bi se vzravnala, nič več ni bilo mladeniškega v njeni hoji, in čutila je predobro vso težo svojih šestinsedemdesetih let. Misel, da je sedaj vse končano, da ga bo morala v nekoliko minutah zapustiti, jej je trgala srce, s kruto neusmiljeno silo. In v Kino je odhajal, tja dol, v smrt! Še ga je imela, še ga je držala s svojimi ubogimi rokami... ali ide vsejedno; vsa njena volja, vse njene solze, ves njen obup, vse ne premore nič, da bi jej ga ohranilo!

Razburjena, trepetaje po vsem telesu, stiskaje v rokah vozni listek, košarico z jedmi in svoje pol-rokavice, mu je polagala na srce še zadnje opomine, na katere je odgovarjal s tihimi, komaj slisnimi „da,“ ves pokoren, kakor malo dete; sklanjal je glavo proti njej ter jo gledal s svojimi dobrimi, lepimi očmi.

— No, mati, odločite se brž, če hočete na vlak! V strahu, da bi zamudila vlak, mu je iztrgala škatljo iz rok; — potem pa jo je spustila, da je padla na tla, ter se vspela na njegov vrat, da ga še poslednjikrat objame.

Ljudje na kolodvoru so ju gledali, a nikomur ni prišlo več na misel, da bi se jima smejal. Uslužbenci so jo suvali proti peronu, in izmučena, vsa iz sebe, se je vrgla v prvi voz, kjer so jej zaloputnili vrata za petami. On pa je odšel s svojo lahko mornarsko hojo k železnični ograji tam zunaj, da bi jo še enkrat videl, ko se bo peljala mimo.

Glazen žvižg, glušeč ropot koles, — in babica se je odpeljala. — Visoko je dvignil svojo čepico z rdečimi trakovi, naslonjen na ograjo; in ona se je sklonila skozi okno tretjega razreda ter zamahnila s pah-ljačo, da bi jo lažje spoznal. Dokler je mogla, dokler je le razločevala modro-črno obliko svojega vnuka, mu je sledila z očmi ter mu klicala iz vse svoje duše „na svidenje,“ tisto negotovo svidenje, s katerim pozdravljajo mornarje, kadar odhajajo.

Poglej ga dobro, uboga stara žena, svojega Silvestra; ne pusti do zadnjega trenutka iz oči njegove begoče sence, ki izgine tam doli za vedno...

In ko ga ni videla več, je padla uničena na klop; kaj joj je bilo mari, da je pomečkala svojo lepo ruto! Zaihtela je na glas, v smrtnem strahu...

On se je vrnil počasi, s sklonjeno glavo, in debele solze so mu kapale po licih. Naredila se je noč, jesenska noč, povsod je že gorel gaz, za mornarje se je začelo življenje. On pa je stopal molče skozi mesto, čez most „de Recouvrance“ v svojo vojašnico.

— „Čuj no, lepi mladenič,“ so ga nagovarjali hripavi glasovi tistih žensk, ki so zopet začele svojih sto korakov po trotoarju gor in dol.

laznivo zanikali, je izpovedal pred ne dolgim časom Fran Jakin, da mu je v istini dal na roko 100 kron V. V., ako drži na zupanovo stran pri volitvi. Če torej posamezen volilec dobi od vaše strani lep znesek 100 kronic, tedaj pač mora biti resnica v skladu z govorico o 20.000 kronic, uporabljenih v agitacijske svrhe. In take ogromne zneske naj bi vendar, ako bi ostalo pri starem že po stari navadi ubogi davkoplačevalec plačeval! Ne!

Naša stranka je bila stranka, ki je iz vrst poštenih volilcev, kateri ne gredo na volišče za denar, a spak le za pošteno slvar. To so ti naši volilci dovolj castno in pošteno vam pokazali s tem, da se vam niso udali ne pod krinko verskega terorizma, niti za dragi denar. Mamili ste te naše zavedne volilce, da če že nečejo z vami voliti, naj se pa volitve izogonejo, zakar ste jim obljubovali obilnega denarja in poljubno pijače in jedila in sicer mesna jedila, dasi je bil petek. Po hišah ste na predvečer volitve nosili in ponujali denar, če se mož niste morali premotiti, lotili ste žena, ponujajoč jim denar, naj uplivajo pri možeh v volilnem oziru. Ta migljaj naj vam zadostuje na vaše sramotno in famozno spodtikanje v „Gorici“ štev. 39. na našo stranko radi „14.000 kronic“ kot zaslužni odgovor. „Godcem in krčmarjem bi se zboljšalo njihovo žalostno stanje.“ Kaj da hoče naš dopisnik s temi besedami reči, ni težko uganiti. Mi smo več kot prepričani, da pod novo eventualno obč. upravo če že ne manj tudi več ne bi se ne plesalo, in to kar bi se, bi vsaj občini neslo, in mladina bi ne hodila radi zvitega lisjaka v Kozano k „Švabu“ popivat in s tem zapravljal mnogo drugega časa, ter duhat na občinske stroške stari kozanski farož.

Naprednjaki, katerim neopravičeno spodtikate prijateljstvo javnih plesov, bi seveda v tem oziru ne mogli čudežev delati. Možaki naše stranke, kakor je dop. predobro znano, so bili vsikdar naceloma na strani omejitve javnih plesov. Ali pri našem zupanu so to odkritosrčno ne godi. To smo že v lanskem nekem dopisu poudarjali faktično hinavščino zupana radi javnih plesov. Pri seji, ko je bil duhovnik prisoten, bil je ta navidezno proti plesu, ko pa se je nahajal v krčmi med starasini, pripomnil je enemu izmed teh, da zakaj se kdo izmed starasinstva bolj energično ne potegne za javne ples, češ, da on mora biti formalno radi duhovščine proti istim. Zato pa ni čudo, da se v naši zupaniji tako pogosto javni plesi vsrjijo, brez vsakoršne — pristojbine. Zatorej priporočamo vam, gosp. dop., da v tem slučaju ne rabite vaše hinavske razcapane metle krog naše stranke, marveč, da vzamete novo v roke, ter pomedete iz pred vašega praga zastarele smrdljive smeti! Ste-li nas razumeli?!

„Duhovščini bi se zunaj cerkve zanašila usta in omejili bi se nje delokrog izključno na cerkev in župnišče. Tudi tam bi se najbrže uvedla potrebna kontrola. Skratka:

Ako pride mrtvaška ptica na krmilo s svojo armado, potem bomo imeli že na tem svetu — liberalna nebesa!“

Kaj podobnega zmožno je le zlobno pero nabisati, udano vodstvu skrajno perfidnega fanatizma, sicer vestno poštena dostojnost bi tega dop. ne dopustila, do smeri, o kateri v naši stranki oziroma možeh, na katere se ta dopisnik odziva saganja, ni najmanjšega sledu, ki bi dal povod dotičnemu zlobnemu spodtikanju, kajti predobro znano je, da v naši stranki veje duh pravice in spoštovanja enako naklonjenost v gotovih in poštenih mejah do č. duhovščine. Da poslednja ne trpi, in bi tudi ne v eventualnem slučaju, najmanjše krivice na nobeno stran ne trpela, to ve ista že naprej predobro. Da nam ni bilo priti s č. duhovščino v nasprotja, ker vedeli smo, da je ta navezana v volilnem oziru na zupana, zato je ponudila naša stranka po svojih možeh, predno je volilno gibanje napočilo, spravo po č. g. Andreju Žnidarčiču, vikarju v Gradnem, poudarjaje, da na ta način je možno uspešno delo, katerega preostaja za obe stranski roki. Pri tem pa se ni nameravalo zapostaviti duhovščino, ampak poudarjalo se je od naše strani, naj bode tudi duhovščina primerno zastopana v obč. zastopu. Obrnili smo se zato k imenovanemu gospodu duhovniku za pošten kompromis, ker poudarjalo se je od nasprotne strani, da je od tega veliko ležeče volilno gibanje. Žalibog, da ta naša stvarna ponudba se ni na nasprotni strani uveljavila, in to baje zato, ker čutili so ti v svojih rokah škarje in platno, kar je najbolje pokazala ona volitev žalostnega spomina. Ako nam je bilo na nestrpnosti proti duhovnikom, in ker smo bili v dovolj krepki poziciji, bi ne uklonili tilnika! Nikdo nam ne more očitati, da bi mi na kateri koli način ne v javnem niti v zasebnem oziru, kratili, oziroma ovirali najmanjše pravice duhovščini. Isto tako se nam mora priznati, da mi popolnoma korektno postopamo, in le našo sveto dolžnost rešimo, ako tirjamo enako vam svobodno spolnovanje državljanov pravic. In tako naše korektno stališče mora vzeti le kot duhovščini nasprotno kak zlobni in prismojeni dop.! Ko življenske moči smrtniku opesajo, premišljaje svoje lahkoživo in morda tudi pregrešno življenje, ter trepetaje pred neizogibno obsodbo, je pač v enakem položaju mrtvaška ptica, ki naznanja trepetemu poslednje življenske trenutke, strašna prikazen.

Sploh je udomačena govorica med našim ljudstvom, da kadar se take ptice na eni ali drugi strehi oglasijo, je blizu smrtno zalovanje. Zato pa ni čudo, da so se naši nasprotniki tako trepete preplašili, s solzami v očeh, glasu „mrtvaških ptic“. To mivkanje in javkanje pred temi pticami našega dop. čisto razodeva, da mora biti vest trpečega bolnika ter okoli zdihajočih zelo — kosmata. Vasi bolni udi, bolni tudi na duhu, kakor vse kaže, bi prav srčno radi prišli v liberalna nebesa. Toda vedite, gosp. dop., da v libe-

ralnih za nespokorjene grašne duše ni prostora!

(Pride še.)

Iz Trsta. — Dne 3. julija se je priredila tukaj velika narodna veselica, spojena s „semnjem“ v „Nižjem Novgorodu“. Na poziv tukajšnje ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda so se posebno odzvale Vaše goriske dame in s tem pokazale, kako znajo upoštevati klic, ki prosi, da nam je narodu našemu pomoči. Ginjene smo bile, ko smo odvijale zavoj za zavojem, ter se radovale nad krasnimi darili. Da, to je sestriško, da si pomoremo v narodnem delovanju, da se krepimo v dejanju, ki gre v korist tako revnega nam naroda. Tržaške rodoljubke bodo vsegar pripravljene pomoči goriskim gospem, če bodo one kedaj nas potrebovale, vedno smo jim na razpolago.

Darovali se sledeče gospe in gospice: M. Premru desert s 6 noži, Mila Premru svilen blazno za divan (ročno delo), Milena dr. Papeževa in M. Blažon vsaka po ene Resmanove poezije, Marija Kopač 1 krono, Jelica Berbuč lično skatljico za znamke, skledico za pepel, 3 svečnike, stojalo za slike, mapo (ročno delo), Lavra Dekleva pripravo za sol in poper, N. Zornik 3 pihalke, Ema Bajt, 6 pihal, Šantel (profesorjeva soproga) 4 krasno slikane mape (ročno delo), Amalija Drufovka 2 para čevljev, 14 ščetk, nož iz krezanega lesa za papir, ptica za igle, držalo, kozarec piva in steklenega konjica, 60 skatelj Cirilovega voščila, obeitelj Medved 36 žepnih gospodinskih zapisnikov in listnico za vizitke, Melitka Rojčeva okvir za sliko, svilen ruto, podobo Matere Božje, stojalo za slike, ročno torbico parfuma, fin susilnik, pripravo za kadenje, 4 krožnike za sadje, etui s pisalno pripravo.

Mici dr. Treo tablete (ročno delo), Ivanka Dekleva toplomer v izrezanem okvirju, M. Saunig fino novčarko. Vrem gori omenjenim damam izreka napresrnejšo zahvalo za toliko radodarnost odbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu.

Domače in razne novice.

C. kr. realka v Gorici. — Zadržite smo povedali za stariše strašno novico, da je padlo od 66 priglasenih dečkov — 22, torej cela tretjina. Na naš poziv so došla od raznih strani pojasnila, ki so vsa jednaka ter se dajo združiti v to-le žalostno sličico:

Prejšnji ravnatelj, ki tudi ni bil prijatelj Slovencev, je določal za vsprejemne izpite starejše profesorje, ki so že več let na zavodu in poznajo natančno zahteve, ki jih je v naših razmerah mogoče staviti v učence, ki se oglašajo za vsprejem v ta zavod. Zato tudi ni bilo pritožb, c. kr. realka je uživala ugled dobrega zavoda, ki je v dobrih rokah. Od časa do časa se je le ponavljala v ljudstvu vroča želja, da bi deželna jezika postala tudi — učna jezika.

Z novim ravnateljem pa je začela realka drviti v vsakem pogledu nizdol po klancu nazadovanja. Od pristnega nemškega klerikalca, ki je po vsem vrhu se nadut in domisljav, ne moremo sicer nič dobrega pričakovati, toda da bi nam ta podreznik nunccev realko docela uničil, tega pa ni mogoče mirno gledati.

Ob vsprejemnih izpiti je ta clovek zavrgel staro hvalevredno pravilo ter določil — čujte in strmite! — dva nemška suplenta brez izpitov in profesorja francosinca. Zadnji se nikoli poučeval v I. realki, zato nima niti pojma, kaj more zahtevati od otrok. Oba nemška suplenta pa ne poznata ne slovenskega ne laskega jezika ne prebivalstva te dežele in torej ne namena, kateremu ima služiti goriska realka. Vrhu tega sta povsem v krepkih klerikalnega ravnatelja, od katerega kvalifikacije je mnogo zavisna njiju bodočnost. Zato sta se ravnala po željah ravnatelja ter pometala z otroki, da je zavladala velika razdraženost v prebivalstvu brez razlike narodnosti. — Ti „profesorji“ so torej zahtevali od naših 10-letnih dečkov toliko kolikor od pristnih Nemcev, — ali pa še več! Dali so n. pr. dečku prečitati iz berila kak sestavek ter potem zahtevali, naj otrok ponovi s svojimi besedami, kar je čital!

Kdor kaj takega zahteva, zasluži, da se ga s palico nažene iz dežele! Kaj tako „kunštnim“ ljudem je izročena naša mladež na milost in nemilost?

Proti takim mahinacijam, s kakršnimi je začel nemški klerikalec spletati bič nad predobrim slovenskim in italijanskim ljudstvom te dežele, moramo izreči glasen in jassen protest! Pričakujemo od zastopnikov obeh narodnostij v deželnem in državnem zboru, da — storijo svojo dolžnost.

Kar je dobrih profesorjev, ki imajo razum in srce na svojem mestu, silijo proč z nesrečnega tega zavoda. Jeden italijanski profesor pojde, drugega so le s težavo prepričali, da ostane še eno leto, — pa tudi med slovenskimi se že čujejo glasovi, da hočejo porabiti prvo priliko in zbežati. — Tem bodo sledili tirolski suplentje brez izpitov. Ker pa Tirolec navadno postaja pameten šele s 40. letom, jih bo tiščal pod oblastjo klerikalni ravnatelj! — Dandanes se zahteva od dijaka čedalje več. Namesto, da bi bila šola — boljša, je vedno slabša ter grozi, da — anulu prototip realke, kakršna ne sme biti! — Ali naj cela dežela trpi zaradi enega klerikalnega petolizca?!

Z ugledom te sole gre rapidno navzdol! Pretekli teden so se ustavljale po cele gručice dijakov pred solo, ki so čitali glasno izreke nega časopisa, nalepljenega na deski. Bil je velik dirndaj, smeh, vpitje in sploh veliko veselje med mladežjo realke. Prišel je ravnatelj, ali smuknil je mimo. Poslal je pa slugo, ki je odstranil odrezek iz tržaškega „Lavoratore“, ki opisuje škandalozne razmere na tej realki ter obdeluje ravnatelja

Ko se je vrnil v vojašnico, je legel v svojo mrežo ter plakal v samoti. Šele proti jutru je zaspal.

IX.

... Brzo ga je ponesla ladja na široka, neznana morja, ki so bila mnogo bolj modra nego ono krog Islanda.

Ladja, ki ga je peljala v skrajno Azijo, je dobila povelje, da se mora podvzati in hiteti brez od-mora.

Vsled te naraščajoče, vedno jednake hitrosti, ki ni nikdar odnehala in je bila skoro neodvisna od vetra in morja, se je zavedal, da mora biti že zelo daleč. Ker je bil čuvaj na jamboru, je živel v svojih visočinah, kakor ptica, ter se izogibal množice vojakov tam spodaj.

Ustavili so se dvakrat na tuniški obali, kjer so dobili novih zuav in mul; videl je od daleč bela mesta, ki so se svetila na peščenih ravninah ali na visokih gorah. Zlezal je celo s svojega jambora ter radovedno gledal ter rjave ljudi, zavite v bele plašče, ki so bili prišli v svojih čolnih prodajat sadje: rekli so mu, da so to Beduini.

V tej vročini in pod tem žgočim solncem, ki ni hotelo odnehati vkljub pozni jeseni, se je čutil skrajno zapuščenega.

Prišli so nekega dne v mesto, ki se je zvalo Port Said. Vse evropske zastave so plapolale tu na dolgih drogih, tako da je bilo mesto podobno prazničnemu Babilonu, ki ga obdaja od vseh strani svetel pesek kakor morje. Ladja je pristala čisto ob napisih, skoro sredi dolgih ulic, občanah z lesenimi hišami. Prvikrat po svojem odhodu je videl tako jasno in tako od blizu zunanji svet, in to vrvenje, ta množica ladij ga je razvedrila.

med glasnim šumom in žvižganjem so se pomikale vse te ladje v dolg kanal, ozek kakor jarek, ki se je stezal kakor srebrna črta tja v nedogledno peščeno ravan. Visoko s svojega jambora jih je videl, kako so odhajale kot v procesiji ter se izgubljale v daljnih planjavah.

Na nasipih je bilo videti ljudi najrazličnejših noš; možje v oblekah vseh barv so hiteli po opravkih in vpili, hoté porabiti to ugodno priliko v svoje kupčije, dokler so bile še ladje tu. In zvečer se je mešala med satansko žvižganje lokomotiv godba različnih kričečih orkestrorv, ki so igrali divje in glasno, kakor bi hoteli uspavati težko domotožje vseh izgnancev, ki so prihajali tod mimo.

Drugo jutro ob solnem vzhodu so tudi oni nastopili ozko vođeno pot med peskom, in za njimi je šla cela vrsta ladij iz raznih dežel. To je trpelo dva dni, dva dni se je je pomikala ta dolga vrsta skozi puščavo; potem pa se je odprla pred njimi nova vodena ravan, in zopet so bili na širnem morju.

Ladja je plula dalje, vedno z največjo hitrostjo. To vroče morje je kazalo na površju rdečkaste lise, in pene, ki so obstajale za ladjo, so bile videti včasih kakor s krvjo oblite. Silvester je ostal ves čas na jamboru, prepeval na tiho sam pri sebi „Jean-François de Nantes“ ter se spominjal svojega brata Jana, Islanda, srečne preteklosti.

Včasih je zapazil v daljavi čudovite barve, gorovja neznanih oblik. Oni, ki so bili spodaj in vodili ladjo, so gotovo poznali ta strma predgorja, ki so štrlela daleč v morje, te večne vodnike na velikih svetovnih potih. Toda gori na jamboru se pelje clovek dalje, kakor mrtva stvar, in ne ve nič, ne pozna mere in daljave na teh brezkončnih ravninah.

On se je zavedal samo strašne daljave, ki je bila vsak trenutek večja; zavedal se jo tega čisto jasno, ko je gledal v tisto svetlo, naglo gaz, ki je ostajala šumč za ladjo in mislil, kako dolgo že trpi ta blazna hitrost, brez odmora, noč in dan.

Spodaj na mostu so se stiskali ljudje v senco pod razpete šatore ter lovili sapo. Voda, zrak, svetloba — vse je dobilo temen, dušeč sijaj; in ta večer praznik zunañ v mrtvi naravi je bil kakor ironija na ta živa, organizirana, slabotna bitja.

... Nekoč je videl z veseljem cel oblak majhnih ptic neznane vrste, ki so se spustile na ladjo kakor vrtimec črnega prahu. Dale so se prijemat i in božati, ker se niso mogle več ganiti. Vsi čuvaji na jamborih so jih imeli polne rame.

Toda kar je bilo bolj utrujenih, so začele kmalu umirati.

... Na tisoče jih je poginilo pod solncem strahovitega Rdečega morja, umirale so po jamborih, po jadrih, povsod.

Pripodila jih je bila nevihta tam doli iz velikih puščav. V strahu, da bi padle v to neizmerno modro globino, ki se je raztezala pod njimi, so zbrale še zadnje moči ter se spustile na ladjo, ki je ravno plula mimo. Tam daleč v libijskih puščavah se je bil razmnožil njihov rod v preveliki, prevroči ljubezni. Njihov zarod se je neizmerno razplodil, bilo jih je preveč; in tedaj je slepa, brezsrčna mati, mati narava, pregnala z jednim samim dihom to preveliko množico, pregnala jo z isto ravnodušnostjo, s katero bi bila tudi uničila generacijo ljudi.

In poginile so vse na vročem železnem okovju ladjinem; most je bil ves pokrit z njihovimi drobnimi telesci, ki so včeraj še trepetala, polna življenja in ljubezni... Ležale so po tleh z razmočenim porjem,

s strašnimi epiteti, kakoršnih mi niti ne rabimo v znani slovenski skromnosti in obzirnosti. — Dijaki zdaj vedo, kaj je njihov ravnatelj. — Kaj ho iz take šole? Naj jo vzame vrag, ako ima ostati v takih rokah!

Slovenci in Italijani pa vidijo zdaj zopet, kako neobhodno potrebna je skupna akcija za — realko v obeh deželni jezikih! Proč s švabsko špirnostjo!

Kam naj gredo padli učenci? — Torej 22 dečkov je padlo pri vsprejemnem izpitu na goriski realki. Ti dečki so v Gorici zgubili najmanj eno leto, ker v jeseni ne morejo ponoviti izpita.

Staršem je ta novica gotovo silno neprijetna, a dečki bi s tem sploh izgubili eno celo leto. Temu bi slovenski starši odpomogli, ako jih pošljejo na mestno realko v Idrijo. Ker je tam učni jezik večinoma slovenski, v I. razredu že celó, bodo tam gotovo sprejeti. Tam se potem gotovo toliko naučé nemški, da bi višje razrede lahko dovršili v Gorici.

O vsprejemnem izpitu na realki. — Staršem, katerih otroci so žrtve germansko-klerikalne nadutosti, naznanjamo to-le.

Predpisi o vsprejemnih izpitiht zahtevajo iz učnega jezika: spretnost v čitanju in pisanju, znanje početnih nauk iz oblikoslovja, spretnost v analizovanju prosto razširjenih stavkov, poznavanje pravopisnih pravil. (Glej naznanilo realke v Idriji za šolsko leto 1903/4.)

Tu torej ni govora o prostem pripovedovanju prečitanih sestavkov, kar pride šele v poznejših letih. Dečki, ki so padli radi tega ali podobnega razloga, so padli proti jasnim predpisom o tej preskušnji. Starši naj se pritožijo na ministerstvo! — Naj se naznanijo nam vprašanja in mi jim sestavimo pritožbo.

Izveštje c. kr. gimnazija v Gorici. — V soboto so zaključili na tukajšnjem gimnaziju šolsko leto 1903/04. Na prvem mestu se nahaja razprava »Zur Phonetik des Dialektes von Polstrau« iz peresa g. profesorja dr. K. Ozvalda. Ta razprava je disertacija g. prof. ob promociji dokt. fil. Razpravo so v učenjaških krogih pohvalili.

Lani smo grajali, da se nahaja v poročilu za biblioteko učit. osebja samo »Slovan«; letos nahajamo tam tudi še knjige »Šolske Matice.« V poročilu o biblioteki za učence vidimo mnogo večji prirastek nego druga leta, kar se tiče slovenskih knjig iz novejšega časa.

Zdravstveno vežbanje se je vršilo na Rojicah, kakor vedno, ali kakor je posneti iz poročila, se ni gojilo v polvoljni meri; kajti dnij za igro je bilo le 31.

Šolnine se je plačalo v prvem polletju 5725 K, v drugem pa 5985 K, skupno 11710 K, v pripravljalnem razredu celo leto 215 K.

Oznanilo o prihodnjem šolskem letu 1904/05 je pisano zopet samo v nemškem jeziku. Kdaj pridemo do tega, da bomo čitali to oznanilo tudi v deželni jezikih?!

Število učencev začetkom 1904. je bilo 501, koncem leta 468. V pripravljalnem razredu jih je bilo koncem leta 38, vstopilo jih je 43.

Po krajih jih je iz Gorice: 93, iz Primorja 335, iz drugih dežel 28, z Ogrskega 3, iz inozemstva 9. Po jeziku: Slovencev 290, Hrvatov 2, Lahov 196, Nemcev 37, 2 Angleža, 1 Grk. Po veroizpovedanju: katolikov 458, grško vst. 1, 3 evang. veroizpovedanja, 4 židi, 2 brez konfesije. V Gorico spadajo-ših 155, od drugod 313.

Klasifikacija se ne more imenovati še kdo vé kako ugodna, ali vendar vidimo neko zboljšanje v primeri s prejšnjimi leti. Odličnjakov je bilo 42, prvi red jih je dobilo 313, drugi red 62, tretji 24, ponavljalni izpit sme delati 27 dijakov.

Stalnega učnega osebja je bilo 27, risanje, petje in telovadbo poučujejo učitelji z učiteljskega in vadnice.

Slovenski odličnjaki na gimnaziju. — Izmed 42 odličnjakov je 17 Slovencev (Nemcev 5, Lahov 20.) Ti so: v prvem razredu: Berbuč Alfonz iz Kanala, Huber Karol iz Bovca, Ivančič Adolf iz Kobarida, Kos Emil iz Gorice, Mrak Ciril iz Vrat, Sivec Ivan z Libušenj; v drugem: Fon Josip s Srpenice; v tretjem: Budal Andrej iz St. Andreža, Gorkič Fran iz Dol. Vrtojbe; v četrtem: Hrobat Rudolf iz Dobravej; v petem: Peric Filip iz Sel; v šestem: Cotič Bogomir iz Cerovega, Faninger Rihard iz Bovca, Kemperle Leopold iz Hudejužne; v sedmem: Cigoj Leopold iz Malovš, Komavli Vladimir iz Deskel; v osmem: Bratina Ivan iz Otlice.

V pripravljalnem razredu so odličnjaki: Koruza Jos. iz Gabrij, Makovec Alf. iz Vrtovč, Sedej Fran iz Cerčna, Terčič Fran iz Biljane, Velikonja Lenart iz Dol-Otlice.

Martin Bernhart v norišnici. — Pred časom se je trdilo z vso gotovostjo, da je bil četovodja Martin Bernhart tuk. 47. pesp. obsojen na 12 let v ječe radi zločina, storjenega nad Ido Meotti. To obsodbo smo pričeli tudi mi. Sedaj pa se čuje, da Bernhart ni bil obsojen, marveč od zdravnikov spoznan za blaznega ter se nahaja sedaj na Dunaju v vojaški norišnici. Bernharta so imeli, še predno je bil potrjen v vojake, že dvakrat v opazovalnici.

Protestirali so tudi v gorškem mestnem svetu v seji v ponedeljek gledé na izgrede, ki so se vršili te dni proti laškim visokošolcem v Inomostu.

Ubil vojak. — V tukajšnji topničarski vojašnici je udaril konj vojaka Miho Koza-

skega, ko ga je čistil, z nogo v trebuh s tako silo, da je padel nezavesten na tla ter še isti večer umrl.

Starinske freske so našli v St. Petru v cerkvi, ko so hoteli prebarvati presbiterij. Ko so odstranjevali omet, so prišli na freske, ki so stare baje kakih 400 let. Čakajo izvedenca, predno nadaljujejo z delom.

Predor pod Karavankami. — Iz Rožne doline poročajo, da so v predoru pod Karavankami na severni strani predrli do nedelje 10. t. m. 5. kilometrov. Na južni strani, kjer je gorovje neugodnejše, je prodrtih le 2710 metrov. Ostane torej predreti še 1280 metrov, kar utegne biti dovršeno do meseca decembra t. l.

Dva čudna ribiča. — Orožniki so zalotili v nedeljo blizu Sovodenj dva mladeniča, ki sta lovila ribe s pomočjo dinamita. Orožniki so prišli tako nepričakovano, da nista imela časa obleči se, marveč jo je popihal eden baje popolnoma nag, drugi pa v sami srajci.

Braino povski društvo „Ladja“ v Devlinu priredi zadnjo nedeljo julija javno tombolo s plesom.

Veliki javni ples bode v nedeljo dne 17. julija popoldne pri Sv. Luciji na vrtu gostilne A. Mikuža. K občini udeležbi vabi — odbor.

Vojaško veteransko društvo v Sovodnjah priredi v nedeljo dne 24. t. m. javno tombolo. Dobitka: tombola K 100, činkvina K 80. Začetek ob 6. uri. Prd in po tomboli svira oddelek vojske godbe iz Gorice. Vsaka srečka stane 40 vin. Po tomboli ples. Vsak plesni komad stane 20 vin. Razsvetljava z lučjo Acetilen in umetnimi ognji. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Vrat si je hotel prerovati 56 let stari Vid Cigoj iz Gojač. Sprla sta se baje s sinom pri delu, in tu se je Cigoj tako razvnel, da je vzel »fovc« ter se rnil z njim na vratu. Pripeljali so ga k usmiljenim bratom v Gorico.

Skočil v morje. — 42-letni A. Longo iz Rovinja je delal pri tvrdki Fuccanoni-Galimberti-Piani v Sesljanu. Ko so petjali v soboto po barkah materijal v Trst, je skočil omenjeni L. v bližini Miramara v morje. Trupla niso našli, ker si je L. najbrže navezal težak kamen na vrat.

Pod voz je padel Fr. Furlan v službi pri Pavleticu v Mirnu. Težak voz mu je sel čez obe nogi ter mu jih zlomil. Pripeljali so ga v bolnišnico.

Kava in zdravje. — Dokaj preporno vprašanje, ali je kavina pijača res nezdrava, so večinoma družine že razrešile tako, da zrnato kavo, dražečo živce, pijo samo s primesjo Kathreinerjeve Kneippove sladne kave. S svojim okusom zrnate kave napravlja Kathreinerjeva Kneippova sladna kava kavino pijačo milo in ljubko; poleg tega je zaradi znanih sladovih dobrodejnih lastnosti koristna zdravju. Zato se izkazuje povsod, kjer je zdravnik docela prepovedal zrnato kavo, za edini primerni nadomestek; saj je okusna,

lahko prebavna, redilna in krvotvorna. Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo je priporočati prav posebno otrokom, bolnikom in slabotnim osebam; pijo pa naj jo čisto.

Pozor! Samo Tempļev in Styria-vrelec sta postavno zavarovana kiela studenca! Vse druge izdelke, kateri ne nosijo znamenja „Tempļev“ vrelec ali „Styria“-vrelec ter se nahajajo kot ponarejeni v trgovinah, naj se ne sprejema. Oskrbništvo Rogoških vrelecev.

Razgled po svetu.

Zadnje vesti z bojišča. — Iz Petrograda prihaja uradna vest, da je odšla iz Petrograda divizija drugega brodovja za vzhodno Azijo. (Steje 48 ladij, med temi 6 bojnih, dve veliki in dve mali križarki.) — Torej že drugo brodovje je odšlo na bojišče?

V soboto so odplule iz Port Arturja štiri križarke ter bombardovale Japonce na suhem.

Štiristoletnica ljubljanskega županstva. — Danes je poteklo 400 let, odkar je Ljubljana dobila svojega prvega župana. Do leta 1472. sega najstarejša doba ljubljanskega mesta in njegove gosposke. Takrat je štel magistrat s sodnikom vred 13 mož in 12 prisežencev. Od leta 1472. do 1504. je imel magistrat sodnika, 12 „notranjih“ in 24 „zunanjih“ svetovalcev, ter občino sestavljeno iz 64 mož. Ali svojega župana mesto še ni imelo. Nadomestoval ga je sodnik. Cesar Maks se le je v svojem svobodnem pismu, datiranem v Augsburgu dne 29. februarja 1504., dovolil Ljubljancanom, da si smejo voliti svojega župana po svojih mestnih zastopnikih. Prvi ljubljanski župan je bil tedanji „vodnik“ Janez Lantheri, prednik sedanjih grofov Lantherijev. Instaliran je bil dne 13. julija 1504. Sedanji župan, gospod Ivan Hribar, je 92. naslednik Ivana Lantherija. Iktratu s štiristoletnico ljubljanskega županstva je slavil g. Ivan Hribar svojo četrtlo instalacijo.

Brat ubil brata. — V Škofiji pri Koprnu se je dogodil tragičen dogodek. Tam sta živel 30 letni Josip in 17 letni Pavel Jakec v vednem prepiru, češ, da jima je razdelil pokojni oče premoženje neprimerno. V nedeljo so imeli v Sr. Škofiji „sagro“. Oba brata sta točila vino, po navadi pa je točil le mlajši, starejši je imel prodajalno. Postrezniki so se skregali, vsled česar je sel starejši brat nad mlajšega. Mlajši je zgrabil za revolver, sprožil in zadel brata v vrat. Ta je sel iz hise, ali koj na to padel na tla mrtev. Redarji so ga takoj odvedli v Koper. Baje je starejši brat mlajšemu večkrat grozil s smrtjo.

Razstava v Belogradu bo otvorjena dne 18. septembra t. l. Slovenski izletniki odidejo iz Ljubljane okoli 16. septembra.

Na Reki je steklo več psov, ki so oklali kakih 6 ali 8 oseb, katere so poslali zdraviti se v Budimpešto.

kakor majhne črne cunje. Silvester in njegovi tovariši so jih jemali v roke ter sočutno božali te drobne, modrikaste perutnice, — potem pa so jih pometli in zmetali v veliko morskó praznino...

Drugokrat so prišle kobilice mimo, potomke onih svetopisemskih v Egiptu, in zagrnile so vso ladjo.

Pluli so potem še več dnij skozi to vedno jednako modrino, kjer ni bilo videti ničesar več živega, — samo včasih se je prikazala kaka riba za trenutek nad vodo...

X.

... Dež je lil v curkih, nepronehoma, izpod težkega, črnega neba; to je bila Indija. Silvester se je ravnokar ustavil v tej deželi, ker je bil slučajno izbran na krov neke ladje, ki je lovila kite.

Skozi gosto listje mu je puhtel nasproti opojen vzduh, in začudeno je gledal krog sebe v ta tuji svet. Vse je bilo čudovito zeleno; listje na drevju je bilo neznansko veliko, gigantsko, in ljudje, ki so se tod izprehajali, so imeli velike, žametne oči, ki so se skoro skrivale pod težkimi trepalnicami. Veter, ki je podil deževne kaplje, je dišal po mošusu in cvetju.

Ženske so ga vabile z znamenji, kakor v Brestu, ko so ga včasih klicale s svojim »Éconte ici, joli garçon«. Toda tu sredi te čarobne dežele je njihov klic razburjal kri in vzbujal drhtenje po telesu. Skozi tenko, pozorno obleko je videl Silvester njihove mo-gočne, vzbočene prsi: bile so gladke, rumenkasto-rdeče, kakor iz bakra.

Še je pomišljal, ali vlekle ga je tja, in že je napravil korak, da bi šel za njimi...

... Kratek, oster žvižg tam v pristanu, — in spoznal se je bliskoma svoje ladje, ki je imela skoro oditi.

Vrnil se je na krov, — in z bogom, lepe Indijke! In ko so bili zvečer na prostem morju, je bil še čist, kakor otrok.

Preživeli so nov teden na modrem morju, potem pa so se ustavili v drugi deželi dežja in zelenja. Mnogičica rumenih možičkov se je usula z glasnim vpitjem na ladjo ter ponujala premog s svojih košaric.

— Torej smo že v Kini? je vprašal Silvester, ko je videl, da so vsi škilasti in da nosijo kite.

Odgovorili so mu, da še ne; naj le še malo potrpi: to je bil samo Singapour. Tedaj je zlezal na svoj jambor, da se izogne črnemu prahu, ki ga je spodaj raznašal veter. Košarice s premogom so v naglici izpraznili in spravili premog v za to določene shrambe.

Slednjič so prišli nekega dne v kraj, ki se imenuje Turan. Tam je bila vsidrana »Kirka« v blokadi. Vedel je že davno, da je bil določen za to ladjo, in res so ga pustili tu z njegovim telečnjakom.

Tu je našel nekaj domačinov, celo dva »Islandca«, ki sta bila takrat topničarja.

Zvečer, ko je bilo vroče in mirno, ko niso imeli ničesar opraviti, so se zbirali na mostu, ločeni od drugih, ter živeli v spominih na Bretanijo.

Pet mesecev brezdelja in pregnanstva je moral preživeti v tem žalostnem zalivu, predno je prišel zaželjeni trenutek, trenutek boja.

XI.

Paimpol, — zadnjega februarja, — zvečer pred odhodom islandskih ribičev.

Marjeta je stala zgoraj v svoji sobi, blede in nepremična, naslonjena na vrata.

Jan je bil spodaj in govoril z njenim očetom. Videla ga je bila, ko je prišel, in slišala je nerazločno njegov glas.

Celo zimo se nista sešla, kakor da ju je hotela zlobra usoda oddaljovati drugega od drugega.

Po svojem obisku v Pors-Evenu je imela še malo upanja na »prošnji dan Islandcev«, kjer bi imela dovolj prilike, da bi govorila z njim zvečer na trgu, ko je vse polno ljudij. Za to slavnost so bile vse ulice olepšane z belimi zastavami in zelenimi vencí, toda na vse zgodaj je že začel dež v curkih liti, in od zahoda je vlekel silen veter; nebo nad Paimpolom ni bilo videti še nikdar tako črno. »Oh, iz Ploubazlaneca jih danes ne bo,« so žalostno zdihovala dekleta, kiso imela tam svoje fante. In res niso prišli, ali pa so se hitro zaprli v gostilne in pili. Nič ni bilo procesije, nič veselih izprehodov. Marjeta je slonela ves večer pri oknu. S streh je curjala voda, spodaj v gostilnah se je čulo glasno petje ribičev. Poslušala je, in srce se jej je stiskalo.

Že nekaj dnij e pričakovala tega obiska. Slutila je, da bo oče Gaos, ki ni rad hodil v Paimpol, poslal svojega sina, da uredi to še nekončano zadevo zaradi one prodane barke. In sklenila je bila, da stopi k njemu, kar pri dekletih ni navadno, in da se izgovori z njim, da bo na jasnem. Očitati mu hoče, da jo je vzmehnil in potem zapustil, kakor delajo fantje, ki ne poznajo časti. Trmoglavost, plahost, ljubezen do morja ali bojazen, da ne bi bil uslišan... če so bili vsi ti zadržki, katere jej je navedel Silvester, jedini, bi se morda dali odstraniti po kakem jasnem razgovoru, kakršen bo njun, kdo ve! In potem se morda zopet prikaže njegov lepi smehljaj, ki vse popravi, — isti nasmeš, ki jo je bil tako iznenadil in jej tako ugajal minulo zimo, tisti večer, ki ga je preplesala z njim.

V Trstu so demonstrirali v ponedeljek zvečer proti izgredom v Inomostu ter kričali po ulicah proti Sv. Ant. nov. „evviva“ in „abasso“. Policija je aretirala kakih 30 demonstrantov.

Razpuščenje italijanske zbornice. — Iz Rima poročajo, da je ministerski svet sklenil razpustiti zbornico. Tozadevni dekret bo objavljen meseca avgusta in početkom septembra bodo razpisane nove volitve za dan 6. novembra.

Nova železnica. — Iz Zagreba javljajo: V Ogulinu je sedaj posebna ministerialna komisija, ki dela načrte za novo železnico iz Ogulina v Bihač (v Bosni). Na ta način bo Reka direktno zvezana z Bosno. Na sponlad se začne baje že graditi nova železnica.

Kongregacijske šole. — Francoski uradni list je priobčil novo odredbo, po kateri zapro v 48 departmentih vse kongregacijske šole.

Vojna med Rusi in Japonci.

Koliko stanejo Japonci pred Port-Arturjem uničenje ladije-požigalke?

Ne glede na znatne izgube, ki so jih ruske obrežne baterije provzročile japonskemu brodomu povodom tolikih naskokov od morske strani, hočemo navesti le, koliko je japonska vlada plačala za ladije požigalke, ki so bile uničene in potopljene pred Port Arturjem. Za ladijo „Busu Maru“ so plačali 57.000 jenov (jen = 5 kron) za „Bujo Maru“ 90.000, „Hokotu M.“ 91.800, „Jansen M.“ 100.000, „Tenjin M.“ 267.000 (te ladije so bile uničene o prvem napadu z ladijami požigalkami), „Fukin M.“ 124.000 jenov, „Jonejam M.“ 130.000, „Ishiko M.“ 130.000, „Hijo M.“ (na drugem naskoku); skupno torej 1.190.800 jenov ali približno 5 milijonov kron. Koliko so stale uničene in potopljene ladije na tretjem naskoku, to še ni znano.

Kruger za Ruse.

Predsednik bivše burske ljudovlade, Pavel Kruger, je poslal odboru „Rusko-nizozemskega rdečega križa“ za ranjene ruske vojake 1200 kron, predsedniku tega društva, pastoru Gillotu pa to-le zanimivo pismo: Velečastiti g. pastor! Že dlje časa sem imel namen, Vam pisati nekaj besedi ter Vam podati, kako iskreno smo se veselili, ko nam je došlo poročilo, da je ruško-nizozemski burski odbor, ki nam je toliko koristil z ustanovitvijo ambulanc za časa velike vojne, v kateri se je naš burski narod boril proti mogočnemu sovražniku, in tudi že na drug način z dejansko pomočjo pokazal simpatije ruskega naroda za tpeče ljudi, sklenil to delo krščanske ljubezni nadaljevati in poslati na bojišče svoj lazaret za ranjence in bolnike. Kako radi bi sedaj mi — ne samo mi prognanci, marveč ves južnoafrikanški narod — stopili na Vašo stran, da bi Vam pomagali in Vas podpirali. Toda, saj veste, kar nam je blagoslov noseča Anglija dala, to je — uboštvo in beda. Osebnost Vam morem poslati le malo darilce, zelo malo v primeri s tem, kar je Rusija storila za moj narod. Bodite pa prepričani, da je ta moj skromni dar nosilec najiskrenejših želj in molitev celega burskega naroda za blagor Rusije. Naj izvoli Bog to vojno skoro končati. Ruski narod si je postavil nemaljiv spomenik za južno Afriko z osnovanjem burskega zaklada.

Ves burski narod in vsi njegovi voditelji imajo samo to željo: Bog blagoslovi delo „Rusko-nizozemskega rdečega križa“. Pavel Kruger.

Kaj nameravajo Japonci?

Japonci nameravajo, kakor je baje povedal Kuroki nekemu ujetemu ruskemu častniku, najprvo osvojiti si južno Mandžurijo ter vzeti Port-Artur z naskokom. Vse glavne točke rdečega križa, in Rusija bi potrebovala po mnenju Japoncev 800.000 mož, in drugih žrtev, ako bi si hotela pridobiti nazaj vso to zemljo in trdnjave. Ruska meja se mora prestaviti na bajkalsko jezero. Tuči pravijo, da ko pade Port-Artur, se hočejo lotiti obleganja Vladivostoka. Drzne misli, katere se brčas nikdar ne uresničijo!

Razne vesti.

Car je hotel baje prevzeti sam osebno vrhovno poveljništvo čel, ali general Kuropatkin je izjavil, da ne sprejme nikake odgovornosti za osebno varstvo njegovo, samo tedaj pa, ako mu posljejo pred carjevim dohodom še 600.000 mož. — Maršal Ojama je pripeljal nove vojaške čete v Mandžurijo ter se hoče združiti s Kurokijem. — Japonci so zasedli Kajping po trdem boju, katerega se je udeležilo baje 30.000 vojakov. — Nemški cesar je poslal poveljniku viborskega polka brzovjavko, v kateri čestita polku, ki nosi njegovo ime, da se bo mogel bojevati za cara, domovino in slavo ruske armade. — Japonci utrjujejo prelaze, katere so zavzeli. — Poroča se tudi o večjih bojih okoli Kaicu, kamor so se Rusi v redu umaknili, brez posebnih izgub.

Boji okolo Port Arturja.

Fločila torpedovk admirala Togo se je v petek po noči približala Port Arturju. Ena torpedovka je napadla križarko „Askold“. Izid je neznan. Japonsko brodomlje je v nočeh 2., 3. in 4. t. m. od juga bombardiralo utrdba, ne da bi napravilo kako škodo. Po ruskem poročilu so Japonci v noči od 6. na 7. t. m. zasedli višine takusanske gore ter postavili tam eno baterijo. Križarka „Novik“ in štiri topničarke so dne 7. t. m. odplule iz pristanišča ter obstreljavale japonsko baterijo, katero je obkolila ruska pehota ter jo zavzela. Rusi utrjujejo, da so Japonci, ko so poskusili približati se ruskim stražarnim ladijam, zgubili najmanj 10 torpedovk.

Japonski vojni stroški.

„Vossische Zeitung“ je prejela iz Tokija poročilo: Vojni stroški za prvo leto so bili proračunjeni na 580 milijonov jenov, potem pa znižani na 410 milijonov. Ker se mora del posojila vrniti v 7 letih, bo morala Japonska izplačati do leta 1911 dvesto milijonov jenov. Dapisnik omenjenega lista dostavlja, da ne bo sedanja vojna končno odločila o razmerju med Rusijo in Japonsko v vztočni Aziji; brezdomno pride v nekoliko letih zopet do vojne med obema državama. Toda finančni položaj Japonske bo tedaj zelo neugoden.



Učenca-stavca Fran Obrdank

— sprejme —

(Prej Jos. Hrovatin)

„Goriška Tiskarna“.

sodovičar

v Gorici, ulica Torronte h. št. 10, priporočam svoje sifone in pokalice, katere imam vedno v zalogi po zmerni ceni.

Zahteva se dve srednji šoli.

Nove knjige.

V podpisani založbi, so izšle zadnji čas te-le knjige:

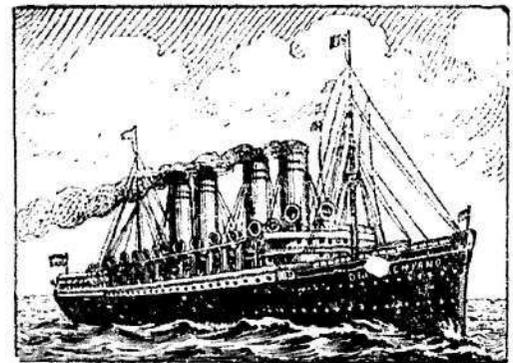
- ❀ ❀ 1. „Pripovedi o Petru Velikem“ ❀ ❀
Poslovenil Ivan Steklasa. — Cena K 1-60.
- ❀ ❀ ❀ 2. „Legijonarji“ ❀ ❀ ❀
Narodna igra s petjem v 4 dejanjih. Spisal Fran Govčkar — Cena 80 vin.
- ❀ ❀ ❀ ❀ 3. „Kirdžali“ ❀ ❀ ❀ ❀
Podonavska povest. Poljski spisal Mihael Čajkovski. — Cena K 1-60.
- ❀ ❀ ❀ 4. „Romeo in Julija“ ❀ ❀ ❀
Svetovne slave žaloigra Šekspirjeva. Poslovenil Ivan Cankar. — Cena K 1-40 po pošti K 1-50.
- ❀ ❀ ❀ 5. „Trije mušketirji“ ❀ ❀ ❀
Roman. Spisal A. Dumas. Preložen je iz francoščine v vse kulturne jezike. Cena 5 K, elegantno vezan 6-80 po pošti 30 vin. več.
- ❀ ❀ ❀ ❀ 6. „Križarji“ ❀ ❀ ❀ ❀
Veliki Sienkiewicz roman v štirih delih. — Str. 1038. Cena K 5-20, elegantno vezan K 7-— po pošti 30 vin. več.

Seznam in cenik naše knjižne zaloge, največje na Slovenskem, pošljamo na zahtevo franco.

V Gorici, 30. junija 1904.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Sedaj gld. 60
zelo znižane
vozne cene v
Ameriko



Prej gld. 105
Ravno ista
voznja in po-
strežba
kakor prej

Iz Ljubljane v Novi-York samo gld. 70

s prosto dobro hrano že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvania, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, California itd. toliko višje kolikor je tarfna cena po ameriški železnici; s priznano najboljšimi parniki družbe

Hamburg - Amerika Linie

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prositor preskrbi, naj pošlje 20 kron na moj naslov:

Fr. Seunig — Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo
naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva
vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecera 1. Zastopstvo v Spiljetu ter Orljentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Prosiva zahtevati listke!

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okore, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber

kuhinjaškega in hišnega
orodja, pučij, štedil-
nikov po brezprimerno
nizkih cenah

Pozor! Eno krono nagrade!

Konjedic & Zajec v Gorici
pred nadškoško št. 11.

Edina zaloga
stavbnih nosilcev
v Gorici.

Pocinkana žlica
za vinograde po znižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade

izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdil najnove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 K blaga.

Pozor! Eno krono nagrade!

Prosiva zahtevati listke!

Naznanilo.

Usojam si naznanjati slavn. občinstvu, da sem

preselil svojo delavnico

iz ulice Vetturini šte. 3.

v ulico

pod Kapelo št. 10.

Tim potom se priporočam cenj. občinstvu v nadaljno blagohotno naklonjenost.

Andr. Rojic,
krojaški mojster.

Hiša na prodaj

v Kapucinski ulici št. 9 z osmimi lepimi prostori v pritličju ter v I. in II. nadstropju, s hlevom za 3 konje in obširnimi dvoriščem. (Voda na dvorišču.)

Več pové upravništvo »Soče«.

C. kr.
privilegirani



aparati za
krojiti obleke

M. Poveraj

v Gorici, na Travniku šte. 5.
Civilna, vojaška in uradniška krojačnica I. vrste.

Velika zaloga vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarov, gotovih oblek, perila vsake vrste, vso paradno pripravo z orožjem za vojaški in uradniški stan.

„Sokolska“ kompletna obleka popredpisu K 35.—. Na obroke K 36.—. Obleke za birmance od 7 kron naprej; za dečke od 3—9 let od 2 kron naprej; za gospode od 17 kron naprej; hlače za delavce od 2 K naprej.

Novi aparati, s katerimi lahko vsakdo brez pogreška reže obleko v 40 velikostih.

Cena le 10 kron.

Išče se praktikanta (Piccolo)

za kavarno Central

veščega slovenskega, laškega in deloma nemškega jezika.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello šte. 4 (konec Raštelja).

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svojo mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravo in rekonstruiranje bodisi šivalnih strojev, dvokoles pušk in samokresov.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokolo jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnje, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršuje vsako popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Pesojujeva tudi dvokolesa.

Gorica * Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjeno družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj« - pivo.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Novo! Naznanilo. Novo!

Podpisana naznanjata zidar-skim mojstrom in slavnemu občinstvu, da sta otvorila v Mirnu

žgalnico apna.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočata udana

Iv. Fagar ell & Rossi.

Sladočarica (sirup)

Tamarindo

pripravljen v kemičnem laboratoriju

LEKARNE CRISTOFOLETTI.

Najboljša higijenična in okrepčevalna pijača v poletnem času.

Cena steklenici 80 vin.

Mirodilnica

Karol Volpis

Gorica, Gosposka ulica št. 15. (v lastni hiši)

nasproti „Trem kronam.“

Velika zaloga

barv, mirodil, kemičnih izdelkov, portlandskega in roman cementa iz tovarne Egger & Lüthi Kusstein, Tirolsko.

Vse po najnižjih cenah.

Anton Ivanov Pečenko — Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

„Delniške družbe združenih pivovarov Zaleo-Laški Trg in plzenskega piva „prazdroj“ iz slavoče češke „Mošćanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja le na debelo od 100 kg naprej.

Cene zmerno. Postrežba poštna in točna.

Vsakovrstna zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske bele rudeče in rumene pese; repno seme; raznih trav in vseh vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

== Josipu Kordinu v Ljubljani, ==
pred skofijo št. 3.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča

tovarna stolov

Fran Švigelj

na Bragu, p. Borovnica, Kranjsko

priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imetljem in predstojnikom zavodov in šol, kretnarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd.

natančno in trpežno izdelane

stole, fotelja, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.

Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.

Največja izbira stolov, naslonjačev, in gugalnikov iz trstovine.

Na željo pošlje trdika najnovejše obširne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.

Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.



Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi

brizgalnica

ii nove sestave, koje od de ae in leve strani vodo vleče in mečeje. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal

Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

!!! 129 odlikovanj !!!

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/4%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje

Zadružalci vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani	K 1.210.300—
b) vplačani	405.188—
Dana posejila	1.631.164—
Vloge	1.208.438—

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si je pokvaril želodec, bodisi da se je prehladil ali prenapolnil želodec, jedel slabo pripravljena, neprebavljiva, pregorka ali premrzla jedila, ali sploh neredno živel, tako da trpi na **gorčici, želodčnem krču, tiščanju želodca, težkem prebavljanju** ali **zaslizenju**, bodi priporočeno dobro in izvrstno domače zdravilo, katero je že mnogo let v rabi. To zdravilo je

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

Ullrich-ovo zeliščno vino je pripravljeno iz pristnega vina in izvrstnih zdravilnih zelišč.

Ullrich-ovo zeliščno vino se dobi v steklenicah po gl. 1.50 in 2.— v lekarnah v Gorici, Korini, Ajaku, Camplungu, Gradežu, Romanu, Fiumičelu, Gradšču ob Soči, Ronkah, Ogledju, Tržiču, Kanalu, Vidnu, Palmanovu, Tolminu, Idriji, Ajdovščini, Sezani, Vipavi, Portogruaru, Trstu itd. kakor tudi po vseh lekarnah avstro-ogerske monarhije in bližnjih deželah. Lekarna G. Cristofoletti v Gorici pošilja tri in več steklenice zeliščnega vina po orig. ceni cenah po vsi Avstriji.

Medlost, bledost, pomanjkanje krvi in oslabelost so navadno posledice slabe krvi in bolnih jeter. Ako se nima apetita oslabi, a glavobol in noči prebiti brez spanja uplivajo tako nanj, da začne hirati. Zeliščno vino pomaga zopet, okrepi životno moč. Zeliščno vino pospešuje apetit, prebavo in reditvo, pospeši delovanje krvi, pomiri razdražene žive in obudi **veselje do življenja**. Vse to dokazujejo mnoge zahvale in pripoznanja.

Zeliščno vino se dobi v steklenicah po gl. 1.50 in 2.— v lekarnah v Gorici, Korini, Ajaku, Camplungu, Gradežu, Romanu, Fiumičelu, Gradšču ob Soči, Ronkah, Ogledju, Tržiču, Kanalu, Vidnu, Palmanovu, Tolminu, Idriji, Ajdovščini, Sezani, Vipavi, Portogruaru, Trstu itd. kakor tudi po vseh lekarnah avstro-ogerske monarhije in bližnjih deželah. Lekarna G. Cristofoletti v Gorici pošilja tri in več steklenice zeliščnega vina po orig. ceni cenah po vsi Avstriji.

Opominja se na različne ponaredbe!

Zahteva naj se izrecno

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

Oje zeliščno vino ni nikak skrvnost, ono obstoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega spirita 100,0, glicerine 100,0, rudečega vina 240,0, soka jerebikovih jagod 150,0, črešnjevca soka mane 30,0, kopreca, janeža, helenine korenike, ameriške korenike, korenike svišča in kolmeža 10,0. Vse te dele naj se zmešal